

11. 5.-15. 5. 2020

Pozdravljeni, za nekaj ur se ponovno selimo h književnosti. V tem tednu bomo obravnavali književnost v času med obema vojnama, to je med letoma 1918 do 1941.

PON, 11. 5. 2020

Zapis v zvezke

Čas med obema vojnama

~deli se na dve obdobji:

1)do leta 1930: **EKSPRESIONIZEM**

2)po letu 1930 do zač.2.svet. vojne: **SOCIALNI REALIZEM (novi)**

a) predstavnik prvega obdobja je: **Srečko Kosovel**

b)predstavniki drugega obdobja: **Lovro Kuhar – Prežihov Voranc, France Bevk, Anton Ingolič, Ciril Kosmač**

Ekspressionizem

~upira se impresionizmu, harmoniji v doživljanju sveta

~izražati hoče človekovo krizo, tesnobo in odpor proti kapitalistični družbi

Med obema vojnama je ustvarjalo mnogo umetnikov, predvsem pripovednikov.

O Bevku in Lovru Kuharju smo se pogovarjali v 6. in 7. razredu (Bevk:Pastirci, Prežih: Potolčeni kramoh), Cirila Kosmača smo spoznali ob letošnjem domačem branju (Gosenica, Tantadruj) **NUJNO PONOVI TE TRI ŽIVLJENJEPISE.**

Njim ob bok v ustvarjanju lahko uvrstimo še Miška Kranjca (Velika Polana v Prekmurju), ki v delih opisuje malega prekmurskega človeka - **OS ŽIVLJENJA, KAPITANOVI, MLADOST V MOČVIRJU ...** in Antona Ingoliča (Spodnja Polskava v Slovenski Bistrici) – **NA SPLAVIH, LUKARJI, GIMNAZIJKI, MLADOST NA STOPNICAH, TAJNO DRUŠTVO PGC ...**

Prežih, Kranjec, Ingolič in Kosmač so v tridesetih letih preteklega stoletja oblikovali generacijo **socialnih realistov.**

Razvili so t.i. **DRUŽBENI - KOLEKTIVNI ROMAN**, ki opisuje celotno soosesko in več generacij, predvsem v času med vojnama. Sem uvrščamo dela: Jamnica, Požganica – Prežih, Na splavih, Lukarji – Ingolič, Os življenje, Strici so mi povedali – Kranjec ...

TOR, 12. 5. 2020

O F. Bevku smo govorili že v 6. razredu, ponovili ste njegov življenjepis in ustvarjanje. Njegovo najpomembnejše delo za odrasle je **Kaplan Martin Čedermac**.

Zapis v zvezke: **Bevk: Kaplan Martin Čedermac**

Dogaja se v Beneški Sloveniji, kjer so bili na oblasti fašisti. Zaradi njihovih političnih načel je bila prebivalcem vzeta pravica do materinega jezika. Zato v globljem pomenu roman predstavlja celovito metaforo za boj človeškega dostojanstva z oblastjo. Kaplan Martin Čedermac je bil preveden v 6 drugih jezikov.

Odlomek iz romana je v berilu str. 168-171 in ga boste prebrali, nato pa v zvezke odgovorili na naslednja vprašanja:

Kje se odvija pripoved odlomka?

S katerimi besedami bi opisal Čedermaca?

Kakšen je njegov odnos do vernikov in njih do njega?

Kaj sporoča vernikom v pridigi?

Kako so se ljudje odzvali na njegove besede?

Kakšen je Čedrmacov pogled na jezik?

Nalogo oddajte do petka, 15. 5. 2020.

SRE, 13. 5. 2020

Kaj moram vedeti o Kosovelu

Zapis v zvezke

SREČKO KOSOVEL

Rodil se je leta 1904 v Sežani, v učiteljski družini. Oče je bil prestavljen v Tomaj, kjer je Srečko preživel otroška leta in obiskoval osnovno šolo. Z 12. letom je odšel v Ljubljano na realko.

To je bil čas 1. svetovne vojne, potem je Primorska prišla pod Italijo in zavladal je fašizem.

V jeseni 1922 se je vpisal na ljubljansko univerzo in tam študiral slavistiko in romanistiko, vendar mu ni bilo dano, da bi študij dokončal.

Pesni je začel že kot dijak, pri 16 letih je že imel rokopisni zvezek pesmi. S tovariši je začel izdajati dijaški list Lepa Vida, sodeloval pa je tudi v mnogih drugih revijah.

Pisal je razpoloženjske pesmi na impresionistični način. Bil je impresionist, ekspresionist (beseda izvira iz latinske besede expressio, kar pomeni izraz, iztis) in konstruktivist. Družina in pokrajina, iz katere je izhajal, sta imeli nanj velik vpliv. Najmočnejše je nanj vplival Kras z bori, s kamnitimi hišami in pticami brinjevkami, morda prav zato, ker ga je moral tako zgodaj zapustiti in je v Ljubljani toliko močnejše doživljal in sanjaril o kraški pokrajini. Pesnil je tudi:

- o življenjskih stiskah,
- o socialnih krivicah,
- o ustvarjanju novega sveta in lepši prihodnosti,
- o revoluciji ...

Najprej je bil pristaš moderne, nato pa je njegova pesem postala vse bližja novim slogovnim smerem. Smisel za novosti ga je pripeljal do tega, da je postal ustvarjalec slovenskega KONSTRUKTIVIZMA. Izida svoje zbirke, ki jo je naslovil Zlati čoln, ni dočakal. Po smrti so izšle še pesniške zbirke: Pesmi, Integrali, Sonce ima krono ...

V začetku leta 1926 je imel s prijatelji v Zagorju literarni večer. Takrat se je močno prehladil in zbolel, dobil je meningitis. Umrl je v Tomaju, star komaj 22 let.

Kar je prevlečeno odebeljeno, prepisi v zvezek.

ČET, 14. 5. 2020

Včeraj si se srečal s pojmom KONSTRUKTIVIZEM. Kaj je to?

Zapis v zvezke

Konstruktivizem

~to so konstrukcije ali KONSI – pesmi sestavljene iz posameznih delov, ki so zloženi v celoto brez prave logike

~konstruktivistične so zaradi oblikovnih značilnosti

~gre za povezavo z likovno umetnostjo

~motivi so odpor, ustvarjanje novega, spremenila se je le oblika, ki je postala neestetska

~pesnik jih je poimenoval Konstruktivistične pesmi

~pesmi Integrali so izšle po 2. svet. Vojni

V berilu na str.158 imaš eno izmed njih: **Kons:4**

Preberi besedilo, nato pa ob pomoči vprašanj na str.159 Raziskujemo besedilo napiši v zvezek, kako razumeš pesem:

Srečko Kosovel: Kons:4

PET, 15. 5. 2020

V tem tednu si imel pri slovenščini kar precej dela, pa naj bo za danes nekoliko manj.

Preberi še naslednjo Kosovelovo pesem in razmisli ter odgovori v zvezek:

Kaj je pesnik poleg črk še uporabil v pesmi?

Ali je pesem napisal zaradi navdušenja ali razočaranja nad svetom?

Kako vidi bogastvo, ali vpliva pozitivno na človeka ali ne? Utemelji.

Kakšno je sporočilo?

KONS:5

Gnoj je zlato
in zlato je gnoj.

Oboje = 0

0 = ∞

∞ = 0

A B <

1, 2, 3.

Kdor nima duše,
ne potrebuje zlata,

kdor ima dušo,
ne potrebuje gnoja.

I, A.

Četrtkovo in petkovo nalogo mi pošlji do ponedeljka, 18. 5. 2020.

**Lepo se imej.
Magda Grajš**